

Jaarverslag

2014

INHOUDSOPGAVE

1	VOORWOORD.....	3
2	DE ALGEMENE REKENKAMER BINNEN ONS DEMOCRATISCH BESTEL.....	4
3	ORGANISATIE	5
3.1	COLLEGE.....	5
3.2	PERSONEEL.....	7
4	TAKEN EN BEVOEGDHEDEN VAN DE REKENKAMER	10
5	DE WERKZAAMHEDEN VAN DE REKENKAMER	12
5.1	ALGEMEEN	12
5.2	RECHTMATIGHEIDSONDERZOEKEN.....	12
5.2.1	Algemeen	12
5.2.2	Voorgeschreven wettelijke controles	12
	Jaarrekening 2011	13
	Jaarrekening 2012.....	14
	Jaarrekening 2013.....	14
	Solidariteitsfonds.....	14
5.2.3	Vaststellen van het slot van de rekeningen.....	15
5.2.4	Rol van het College Financieel Toezicht m.b.t. wettelijke controles	16
5.2.5	Overige Rechtmatigheidsonderzoeken	16
	Tewerkstellingsvergunningen.....	16
	Inventarisatie entiteiten.....	17
	SGR-fonds.....	18
	Smartegeld.....	18
5.3	DOELMATIGHEIDSONDERZOEKEN	18
5.3.1	Algemeen	18
5.3.2	Ingestelde doelmatigheidsonderzoeken	19
	Beschikbaarheid van beleidsinformatie in het jaarverslag	19
	Bouw sociale huurwoningen.....	19
	Fundashon Sedreko	20
	Randvoorwaarden uitvoering milieubeleid	20
	Preventieve gezondheidszorg.....	21
	Toezicht op naleving leerplicht	21
	Brandveiligheid op scholen.....	22
	Aqualectra Lekverlies en Kwaliteit drinkwater	22
	Fundashon Kuido pa Ambulans	23
	Curoil	23
	Formatie en bemensing van het overheidsapparaat	25
5.4	LOPENDE ONDERZOEKEN DIE IN 2015 ZULLEN WORDEN AFGEROND	26
5.5	VOORBEREIDENDE WERKZAAMHEDEN VOOR ONDERZOEKEN.....	27
5.6	PROJECT VERSTERKEN ALGEMENE REKENKAMER CURAÇAO	28
5.7	OVERIGE WERKZAAMHEDEN	29
5.7.1	Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten.....	29
5.7.2	PEFA Seminar	29
5.7.3	Bijdrage PEFA-score 2014	29
5.7.4	Presentatie Statenleden.....	30

6	HUISVESTING.....	31
7	INTERNATIONALE CONTACTEN	32
7.1	ALGEMEEN	32
7.2	EUROSAI.....	32
7.3	OLACEFS.....	33
7.4	SAMENWERKING MET ANDERE REKENKAMERS (BINNEN HET KONINKRIJK).....	33
8	VOORUITBLIK 2015.....	34
8.1	ALGEMEEN	34
8.2	KWALITEIT EN KWANTITEITSBEWAKING VAN DE PRODUCTEN	34
8.3	KWALITEIT VAN DE REKENKAMER.....	35
8.4	VERBETERTRAJECT COMMUNICATIE	35
8.5	SAMENWERKING MET ARUBA, SINT MAARTEN EN NEDERLAND.....	35

1 VOORWOORD

Het jaar 2014 heeft voor de Algemene Rekenkamer Curaçao (de Rekenkamer) in het teken gestaan van het jaar voor het creëren van bewustzijn over de Algemene Rekenkamer Curaçao, voornamelijk bij de Statenleden, en het in praktijk brengen van de verworven kennis naar aanleiding van het USONA project 'Versterking van de Algemene Rekenkamer Curaçao'. Uiteindelijk wordt hiermee gevolg gegeven aan de rol van de Rekenkamer om de Staten bij te staan bij het optimaal uitvoeren van hun werkzaamheden.

Een van de aspecten waarmee rekening is gehouden is het verhogen van het aantal onderzoeken, welke uitmonden in rapporten aan de Staten of mededelingen aan de Ministers.

In de onderhavige verslagperiode heeft de Rekenkamer voorts een verhoogd contact met het College der Staten alsook met individuele parlementariërs gehad. De Rekenkamer acht dit een heugelijke ontwikkeling, aangezien een en ander blijkt geeft van een stijgend besef van de rol van de Algemene Rekenkamer Curaçao in ons democratisch bestel.

Het ligt mede aan de Rekenkamer om aan deze rol verder gestalte te geven ten behoeve van de samenleving, door de wijze waarop zij in haar nieuwe opzet in de komende jaren invulling zal geven aan haar taakstelling. Onafhankelijkheid, kwaliteit, objectiviteit, integriteit, nazorg en communicatie zullen hierbij de boventoon moeten voeren.

Een woord van dank gaat hierbij uit naar de medewerkers voor hun inzet en de bereikte resultaten in deze verslagperiode.

M.I. Wedervoort, M.Sc.
Voorzitter

Sh.E. Cathalina RA
Secretaris

2 DE ALGEMENE REKENKAMER BINNEN ONS DEMOCRATISCH BESTEL

Per 10 oktober 2010 is de Landsverordening Algemene Rekenkamer Curaçao in werking getreden ingevolge overgangswetgeving¹ in verband met de opheffing van de Nederlandse Antillen. Artikel 68 van de Staatsregeling van Curaçao bepaalt:

De Algemene Rekenkamer is belast met het onderzoek van de ontvangsten en uitgaven van het Land.

Het spreekt voor zich dat de Rekenkamer onafhankelijk moet kunnen functioneren, teneinde een adequate invulling te kunnen geven aan deze primaire taakstelling. Voorts wordt in de Landsverordening Algemene Rekenkamer Curaçao (A.B. 2010 no. 87, letter h) (Lv ARC) een verdere uitwerking gegeven aan de taakstelling van de Rekenkamer.

De Rekenkamer ziet het als haar missie om een bijdrage te leveren aan goed bestuur door aan de volksvertegenwoordiging, aan de overheidsdiensten en aan het publiek, op onafhankelijke wijze te rapporteren omtrent de wijze waarop de regering in het algemeen voor het opgedragen beheer heeft zorggedragen, alsmede de wijze waarop de ontvangst en besteding van publieke middelen heeft plaatsgevonden (uitmondende in de verantwoordingen) in het bijzonder.

In de wetgeving is uitdrukkelijk opgenomen, dat onder publieke middelen mede worden begrepen middelen, die bij op afstand geplaatste organisaties zijn ondergebracht.

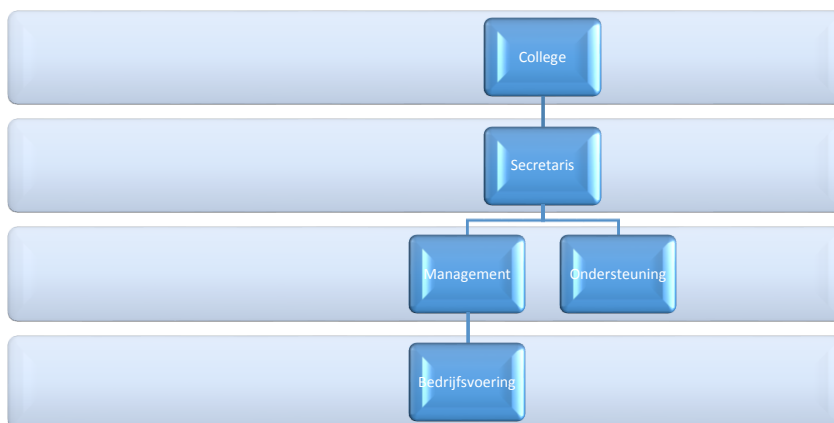
Het bovenomschreven democratische verantwoordingsproces functioneerde ook in 2012 en 2013 niet optimaal. Er is echter merkbaar sprake van verbetering met betrekking tot bedoeld proces en de Rekenkamer is van oordeel dat de kaders, waarbinnen het in het leven geroepen financieel toezicht plaatsvindt, hieraan een positieve bijdrage leveren.

---

¹ Artikel III, 60b, van de Rijkswet wijziging Statuut in verband met de opheffing van de Nederlandse Antillen (P.B. 2010 no. 72). Het Besluit van 27 september 2010 tot afkondiging van het Besluit van 23 september 2010 tot vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding van de artikelen I en II van de Rijkswet wijziging Statuut in verband met de opheffing van de Nederlandse Antillen (P.B. 2010 no. 73). Artikel 2 van de Eilandsverordening vaststelling diverse landsverordeningen Curaçao (A.B. 2010 no. 87).

3 ORGANISATIE

Ter uitvoering van de in de Lv ARC opgenomen taken is de organisatie van de Rekenkamer als volgt ingedeeld.

3.1 College

Het College bestaat uit drie (3) leden, de voorzitter daaronder begrepen, met hieraan toegevoegd een secretaris. Ter vervanging van de leden zijn er ten hoogste drie (3) plaatsvervangende leden. Benoeming van de leden vindt plaats op voordracht van de Staten. Een lid wordt bij landsbesluit benoemd voor een periode van vijf (5) jaren.

Bij het bereiken van de leeftijd van 70 jaar wordt aan de leden en de plaatsvervangende leden ontslag verleend.

De secretaris is belast met de dagelijkse leiding van de Rekenkamerorganisatie, terwijl de voorzitter het algehele toezicht uitoefent.

De werkzaamheden van het College worden geregeld in het Reglement van Orde van het College (P.B. 2014 no. 8).

Het College streeft een vergaderfrequentie na van gemiddeld twee keer per maand.

Het jaar 2014 kenmerkt zich als een jaar waarbij veel veranderingen zijn opgetreden in het College.

In 2014 bestond het College uit de volgende personen:

- de heer B.A. Vis, voorzitter;
- de heer L.G. Santine jr., lid ;
- de heer C.P. Josepa, lid.

Wegens het bereiken van de 70-jarige leeftijd is ingaande 1 mei 2014 ontslag verleend aan de heer B. Vis. De heer Vis heeft sinds 1 februari 2013 het ambt van voorzitter van de Rekenkamer bekleed.

Met het vertrek van de heer Vis, heeft de heer Santine gedurende de periode van 1 mei tot eind mei 2014 waargenomen als voorzitter van het College.

De heer C.P. Josepa is met ingang van 10 april 2014 tot lid van het College benoemd.

In april 2014 is de sollicitatieprocedure voor het vacante ambt van voorzitter van de Rekenkamer opgestart en op 29 april 2014 is de aanbevelingslijst van drie (3) kandidaten aangeboden aan de Staten.

De heer L. Santine jr. is met ingang van 31 mei 2014 op eigen verzoek ontslag verleend door de Gouverneur.

Mevrouw M.I. Wedervoort is ingaande 2 juni 2014 benoemd tot voorzitter van de Rekenkamer. Mw. Wedervoort is de eerste persoon van het vrouwelijk geslacht, die het ambt van voorzitter van de Rekenkamer bekleedt.

Gedurende de periode september tot en met december 2014 heeft de heer I. Moreno jr. waargenomen in de functie van lid.

In september 2014 is de sollicitatieprocedure voor het vacante ambt van lid van de Rekenkamer opgestart en op 17 november 2014 is de aanbevelingslijst van drie (3) kandidaten aangeboden aan de Staten. Eind 2014 was dit ambt nog niet ingevuld.

Als plaatsvervangende leden fungeerden gedurende de verslagperiode de heren I. Moreno jr. en C.A.O. Sint Jacobs.

De heer K.E.C. Ersilia fungeerde tot en met eind februari 2014 als secretaris.

Met ingang van 1 maart 2014 is mevrouw Shanela Cathalina door het College voorgedragen en benoemd tot secretaris.

Evenals de voorzitter is mevrouw Cathalina de eerste persoon van het vrouwelijk geslacht die het ambt van secretaris van de Rekenkamer bekleedt.

3.2 Personeel

Het management van de Rekenkamer wordt gevormd door de secretaris, twee (2) sectorleiders en de juridisch adviseur. De secretaris geeft leiding aan het managementteam.

De personeelsbezetting van de Rekenkamer bestond eind 2014 uit achttien (18) personen.

De in 2013 geworven sectorleider voor de sector op afstand geplaatste entiteiten is met ingang van 1 maart 2014 wederom vacant geworden daar deze functionaris per die datum is benoemd tot secretaris van de Rekenkamer. Een sollicitatieprocedure tot invulling van de vacante functie is in januari 2014 opgestart.

De hiermee verband houdende selectieprocedure heeft in 2014 plaatsgevonden, maar ultimo december 2014 was de vacature nog niet ingevuld.

Per 31 december 2014 waren vier (4) medewerkers belast met rechtmatigheidsonderzoeken, vijf (5) medewerkers met doelmatigheidsonderzoeken en vijf (5) medewerkers met de op afstand gelaatste entiteiten.

Degene, die de functie van secretaresse binnen de organisatie bekleedde is met een andere functie belast. Daardoor is bedoelde functie in de loop van 2014 vacant geworden en met ingang van 1 oktober 2014 wederom ingevuld. De in 2013 ontstane vacature doordat het hoofd administratie de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt is nog niet ingevuld.

Voorts waren er per 31 december 2014 vier (4) medewerkers werkzaam in de ondersteunende sector.

Onderstaand is een overzicht van de formatie en bezetting (exclusief de collegeleden) over het jaar 2014 opgenomen.

	Formatie	Bezetting
Secretaris	1	1
Secretaresse	1	1
Staffunctionaris Juridische zaken/PZ	1	1
Chef Administratie	1	0
Administratief medewerker	1	0
Receptioniste / telefoniste	1	1
Interieurverzorgster	1	1
Sectorleiders	3	2
Medewerker Kwaliteitsbewaking	1	0
Onderzoekers	14	11
	25	18

Eind 2014 gold de volgende verdeling qua opleiding en geslacht:

	Academisch	HBO	Overige
Vrouw	6	2	3
Man	5	2	0
	11	4	3

Twee (2) medewerkers maken gebruik van de mogelijkheid om in deeltijd werkzaam te zijn.

Als bijlage is het organogram van de Rekenkamer opgenomen, dat met ingang van 2014 gold. Hieruit blijkt de organisatiestructuur.

De organisatiestructuur is geënt op de kerntaakgebieden, zoals neergelegd in de Staatsregeling en de Landsverordening Algemene Rekenkamer Curaçao. Met name met betrekking tot het uitvoeren van rechtmatigheid, doelmatigheid en integriteitsonderzoeken.

Het jaar 2014 is gekenmerkt door inspanningen om werkzaamheden en deskundigheden optimaal binnen de organisatie in te passen.

Met name is veel aandacht besteed aan het uitvoeren van doelmatigheidsonderzoeken.

4 TAKEN EN BEVOEGDHEDEN VAN DE REKENKAMER

De Rekenkamer is een Hoog College van Staat en is een onafhankelijk instituut dat een unieke positie inneemt binnen ons staatsbestel.

De hoofdtaak van de Rekenkamer is neergelegd in artikel 68 lid 2 van de Staatsregeling van Curaçao:

De Algemene Rekenkamer Curaçao is belast met het onderzoek van de ontvangsten en uitgaven van het Land.

Inhoudelijk vindt deze taak en de hiermee samenhangende bevoegdheden een verdere uitwerking in de Landsverordening Algemene Rekenkamer Curaçao, A.B. 2010 no. 87 letter h.

In deze Landsverordening geeft artikel 1 een formulering van de taak in zijn algemeenheid:

‘de controle op het geldelijk en materieel beheer in de ruimste zin, ongeacht welke vorm aan dat beheer is gegeven.’

Specifiek worden voorts de volgende taken in de landsverordening genoemd :

- de behandeling van de verantwoordingen (die geven immers het gevoerde beheer weer), inclusief de verantwoordingen van verzelfstandigde en meer op afstand geplaatste organisaties;
- onderzoek naar de volledigheid van de posten, naar de rechtmatigheid van de ontvangsten en uitgaven, en naar de opstelling van de rekeningen overeenkomstig de geldende verordeningen;
- het zoveel mogelijk erop toezien of vorderingen en verplichtingen met de vereiste voortvarendheid worden afgewikkeld;
- onderzoeken naar de doelmatigheid van het beheer en de organisatie (beleid), alsmede het functioneren van de diensten van de overheid in ruime zin, dus inclusief de op afstand geplaatste organisaties.
- het instellen van onderzoeken naar de bestuurlijke integriteit van politieke en ambtelijke functionarissen bij de uitoefening van hun taken en bevoegdheden op verzoek van de Staten of op eigen initiatief.

In andere regelgeving is bovendien specifiek voor de Rekenkamer een taak weggelegd ten aanzien van de verantwoordingen. Dit betreft het Algemeen Pensioenfonds Curaçao en de Landsloterij.

5 DE WERKZAAMHEDEN VAN DE REKENKAMER

5.1 Algemeen

De jaren 2012, 2013 en 2014 stonden in het teken van ombouw en herstructurering van de organisatie en de werkzaamheden van de Rekenkamer.

Het projectvoorstel 'Versterken Algemene Rekenkamer Curaçao' van oktober 2010 is met name in deze jaren tot uitvoering gekomen en is in 2014 succesvol afgerond.

Naast forse investeringen in deskundigheidsbevordering van de medewerkers is ook geïnvesteerd in andere organisatorische aspecten zoals de herkenbaarheid en toegankelijkheid van informatie zowel voor de medewerkers als voor derden. De tijd die hiermee gemoeid is geweest is uiteraard ten koste gegaan van de beschikbare tijd voor onderzoekswerkzaamheden.

Hierbij dient tevens te worden opgemerkt dat ondanks al deze investeringen en inspanningen de verdere professionalisering van de organisatie toch nog steeds aandacht verdient. Dit is een punt van aandacht voor het jaar 2015 en verder.

5.2 Rechtmatigheidsonderzoeken

5.2.1 Algemeen

Onder rechtmatigheidsonderzoeken categoriseert de Rekenkamer de onderzoeken van de jaarrekening van het Land, hetgeen bij wet is vastgesteld, en overige rechtmatigheidsonderzoeken (naleving van de wet- en regelgeving).

5.2.2 Voorgescreven wettelijke controles

In artikel 49 van de Landsverordening Comptabiliteit Curacao (Lv CV) is bepaald dat de jaarrekening vóór 1 september van het jaar, volgend op het jaar waarop zij betrekking heeft, door de minister van Financiën moet worden opgesteld.

Artikel 50 bepaalt, dat de jaarrekening onmiddellijk nadat deze door de Raad van Ministers is geaccordeerd aan de Rekenkamer en de Stichting Overheidsaccountantsbureau (SOAB) gezonden moet worden.

In de CV landsverordening is in artikel 50 bepaald, dat de SOAB binnen een termijn van anderhalve maand haar verklaring en het daarbij behorende verslag na ontvangst van de jaarrekening naar de minister van Financiën en de Rekenkamer moet sturen. De Rekenkamer brengt binnen een termijn van anderhalve maand na ontvangst van het afschrift van het verslag van de accountant, een verslag van haar bevindingen uit aan de Staten.

In 2014 zijn de jaarrekeningen 2011 en 2012 onderzocht en is een verslag hieromtrent aan de Staten aangeboden. Hieronder volgt nadere informatie omtrent de verrichte werkzaamheden.

Jaarrekening 2011

De jaarrekening 2011 is op 6 september 2012 door de minister van Financiën schriftelijk aan de Rekenkamer aangeboden. De controleverklaring en het verslag van de SOAB heeft de Rekenkamer op 9 april 2014 ontvangen.

Als gevolg hiervan werd de rapportage van de Rekenkamer ook te laat aan de Staten aangeboden.

Op grond van haar werkzaamheden is de Rekenkamer van oordeel dat de Jaarrekening 2011 van Curaçao om de volgende redenen niet voldoet aan de eisen en normen die aan een jaarrekening volgens de wet worden gesteld:

- de verplichtingen, de uitgaven en de ontvangsten zijn niet tot stand gekomen in overeenstemming met de vastgestelde landsbegroting en met andere wettelijke bepalingen zoals interne richtlijnen en de Subsidieverordening;
- de financiële verantwoordingen geven het gevoerde financiële beheer niet deugdelijk weer (geen informatie over de realisatie van doelstellingen);
- de financiële verantwoording is niet in overeenstemming met de daarvoor gegeven voorschriften opgesteld (ontbreken van voorgeschreven overzichten/staten);
- in de jaarrekening ontbreekt relevante beleidsinformatie om gebruikers van de jaarrekening in staat te stellen zich een oordeel te vormen over de uitvoering van het beleid en het gevoerde beheer.

Het rapport van de Rekenkamer is op 26 mei 2014 gepubliceerd.

Jaarrekening 2012

De controleverklaring en het verslag van de SOAB (afgegeven op 29 april 2014) heeft de Rekenkamer op 5 mei 2014 ontvangen.

In het verslag van de SOAB heeft de SOAB aangegeven dat zij voor de jaarrekening 2012 nog geen volledig systeemgerichte controle heeft kunnen uitvoeren, omdat de interne beheersing onvoldoende was.

Als gevolg van de late ontvangst van de door de SOAB gecontroleerde jaarrekening werd de rapportage van de Rekenkamer eveneens te laat aan de Staten aangeboden. Het rapport van de Rekenkamer is op 15 augustus 2014 gepubliceerd.

De Rekenkamer is van oordeel dat de jaarrekening 2012 van Curaçao om dezelfde onder paragraaf 'Jaarrekening 2011' genoemde redenen niet voldoet aan de eisen en normen die aan een jaarrekening volgens de wet worden gesteld.

Jaarrekening 2013

De jaarrekening is op 28 augustus 2014 door de minister van Financiën schriftelijk aan de Rekenkamer aangeboden. De controleverklaring en het verslag van de SOAB heeft de Rekenkamer op 30 december 2014 ontvangen. De controle van de Jaarrekening 2013 door de Rekenkamer heeft vertraging opgelopen omdat de ministeries van Financiën en Justitie niet/niet tijdig de door de Rekenkamer gevraagde informatie hebben verstrekt. Dit onderzoek was ultimo 2014 nog niet afgerond. De publicatiedatum van het rapport is nog niet bekend.

Solidariteitsfonds

Op grond van artikel 6 van het voorstel van Rijkswet ter regeling van het Solidariteitsfonds, d.d. 29 april 1992, heeft de Rekenkamer in 2014 de balans per 10 oktober 2010 en het overzicht van bijdragen en afdrachten tot 10 oktober 2010, met bijbehorende toelichtingen van het Solidariteitsfonds i.o. beoordeeld.

In 2015 zal het resultaat van deze beoordeling aan de minister van Financiën worden aangeboden.

5.2.3 Vaststellen van het slot van de rekeningen

In artikel 82 van de Staatsregeling van Curaçao wordt bepaald, dat de verantwoording van ontvangsten en uitgaven van het Land Curaçao aan de Staten wordt gedaan overeenkomstig bepalingen vastgesteld bij landsverordening en dat de door de Algemene Rekenkamer Curaçao onderzochte rekening jaarlijks aan de Staten wordt overlegd.

De hier genoemde landsverordening betreft op de eerste plaats de Landsverordening Comptabiliteitsvoorschriften Curaçao, alwaar onder de artikelen 49 tot en met 52 de algemene procedurele voorschriften zijn neergelegd met betrekking tot het opstellen, de indiening, de termijnen, de behandeling c.q. afhandeling van de rekening, alsmede de ontlasting (décharge) van de ministers ten aanzien van het door hen gevoerde beleid en beheer.

Op de tweede plaats betreft dit ook de Landsverordening Algemene Rekenkamer Curaçao, alwaar onder de artikelen 27 en 28 wordt bepaald hoe te handelen wanneer de Rekenkamer bezwaren heeft met betrekking tot het financiële beheer of de rekening.

Onderstaand een schematisch overzicht van de stand van zaken met betrekking tot de jaarrekeningen.

	2010	2011	2012
Centrale Commissie	5 februari 2014		
Verslag Centrale Commissie	13 maart 2015	15 april 2015	
Goedgekeurd in de Openbare Vergadering	26 maart 2015		

De Rekenkamer betreurt de verlate behandeling en afhandeling, omdat de burgers van Curaçao een fundamenteel recht hebben om tijdig te mogen vernemen of de volksvertegenwoordiging al dan niet instemt met de wijze waarop gezagsdragers zijn omgesprongen met gemeenschapsgelden. Ook de gezagsdragers zelf hebben recht op

deze kennisneming. Het niet tijdig vaststellen van het slot van de rekeningen geeft aan dat het nog schort aan de kwaliteit van het financieel beheer.

5.2.4 Rol van het College Financieel Toezicht m.b.t. wettelijke controles

Voor het meten van de kwaliteit van het financieel beheer wordt door het CFT een instrument gehanteerd, genaamd het PEFA (Public Expenditure and Financial Accountability) framework, een performance measurement framework op het gebied van Public financial management. Op zich vormt het gebruik van dit instrument een self-assessment. Of het financieel toezicht na 10 oktober 2015 wordt opgeheven is niet alleen afhankelijk van het voldoen aan de financiële normen voor de begroting. Het financieel beheer dient in deze ook op orde te zijn. De uitkomsten van een vierde meting (in maart 2015), specifiek gericht op de totstandkoming en vaststelling van de jaarrekening 2012, de uitvoering van de begroting in 2013 en de voorbereiding en vaststelling van de begroting 2014, zijn in maart 2015 bekend geworden.

Uit de door het CFT verrichtte inventarisatie in 2014 blijkt dat ten opzichte van het jaar 2012 (de derde inventarisatie) op drie (3) hoofdindicatoren een betere score is gerealiseerd. Hiernaast was er ook sprake van een verslechtering bij drie (3) andere hoofdindicatoren. Van de te verbeteren hoofdindicatoren heeft het CFT aangegeven dat er (in maart 2015) elf (11) hoofdindicatoren zijn waarvan sprake is, dat zij nog niet in orde zijn.

De uitkomsten van deze meting geven aan dat veel terreinen op het gebied van ordelijk financieel beheer voor verbetering vatbaar zijn.

Er is wel sprake van positieve ontwikkelingen op het gebied van tijdigheid van indiening van de rekeningen, de werkzaamheden van de Stichting Overheidsaccountantsbureau op het gebied van de rekeningen en de ingezette verbetertrajecten.

5.2.5 Overige Rechtmatigheidsonderzoeken

Tewerkstellingsvergunningen

In 2014 heeft de Rekenkamer de rechtmatige verstrekking van Tewerkstellingsvergunningen (TWV) door het ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn onderzocht.

De centrale vraag van dit onderzoek luidde: zijn in 2011, 2012 en 2013 de TWV in overeenstemming met de wet- en regelgeving verstrekt?

Daarnaast is ook onderzocht of het verbetertraject dat in 2009 in gang is gezet, heeft geleid tot een interne organisatie, die waarborgt dat de TWV worden verstrekt in overeenstemming met de Landsverordening Arbeid Vreemdelingen (Lv AV) en of de verantwoording van de verschuldigde vergoeding betreffende de verstrekking van de TWV 2011, 2012 en 2013 volledig is.

De Rekenkamer stelde vast dat alle aanvragen voor een TWV die door de Rekenkamer zijn onderzocht, in behandeling zijn genomen zonder dat de aanvragen voldeden aan de wettelijke eisen.

De aanvragen hadden niet in behandeling mogen worden genomen en de door de Rekenkamer onderzochte TWV zijn onrechtmatig verstrekt omdat in geen enkel geval is voldaan aan de bepalingen van de Lv AV.

Verder is de Rekenkamer van oordeel dat de in 2003 geïntroduceerde versnelde procedure een juridische grondslag mist met als gevolg dat de TWV die volgens deze procedure zijn verstrekt onrechtmatig zijn verstrekt. Omdat de versnelde procedure er bij voorbaat van uit gaat dat er geen lokale arbeidskrachten voor het vervullen van de vacatures beschikbaar zijn, is de Rekenkamer van mening dat de versnelde procedure niet gericht is op het vervullen van vacatures door lokale arbeidskrachten en daarom niet in het belang is van Land Curaçao.

Het rapport is in juni 2015 aan de Staten aangeboden.

Inventarisatie entiteiten

In de loop van 2012 is de Rekenkamer concreet van start gegaan met het opvragen, verzamelen en categoriseren van (ontbrekende) informatie met betrekking tot de op afstand geplaatste organisaties. Deze werkzaamheden waren eind 2014 nog niet afgerond.

SGR-fonds

De doelstelling van het onderzoek bij de SGR-groep was het in kaart brengen van de organisatiestructuur, de relatie met de Stichting Federatie Zorginstellingen en de financiële relatie met het Land.

Beide instellingen hebben de Rekenkamer aangegeven geen verplichting te hebben ten aanzien van de Rekenkamer aangezien zij geen subsidie ontvangen in het kader van de subsidieverordening en ook geen beheersovereenkomst hebben met de Overheid.

De werkzaamheden zijn beperkt gebleven tot voorbereiding van het onderzoek. Het projectvoorstel is overgedragen aan de interne jurist voor nader onderzoek.

Smartegeld

In het jaar 2014 is door de Rekenkamer tevens onderzoek verricht naar de wettelijke basis voor het door de Algemeen Pensioenfonds Curaçao (APC) gedurende de jaren 2009 tot en met 2011 toegepast beleid bij het uitbetalen van smartegeld aan de nabestaanden van gepensioneerde overheidsdienaren. Uit dit onderzoek is gebleken dat het beleid dat door APC is toegepast gebaseerd is op de Landsverordening van de 23ste december 1997 en dat dit beleid voor de betreffende jaren goed is toegepast.

5.3 Doelmatigheidsonderzoeken

5.3.1 Algemeen

Zoals eerder in het verslag van 2012-2013 is opgemerkt, heeft gedurende de jaren 2012 en 2013 gaandeweg de gewijzigde organisatorische opzet van de Rekenkamer zijn beslag

gekregen, waarbij het instellen van doelmatigheidsonderzoeken structureel binnen de organisatie is ingebed.

Het jaar 2014 stond met name in het teken van diverse doelmatigheidsonderzoeken. Van het merendeel loopt de verdere uitvoering door in 2015. De uitkomsten zullen nog in 2015 gerapporteerd worden.

In 2014 zijn de volgende onderzoeken (deels) uitgevoerd dan wel voorbereid.

5.3.2 Ingestelde doelmatigheidsonderzoeken

Beschikbaarheid van beleidsinformatie in het jaarverslag.

Conform de comptabiliteitsvoorschriften behoort de Regering elk jaar een jaarverslag aan de jaarrekening van de rechtspersoon Land Curaçao toe te voegen. Uit dit jaarverslag dient duidelijk te worden in hoeverre de beleidsvoornemens voor het desbetreffende dienstjaar zijn gerealiseerd. Het eerste jaarverslag betrof het dienstjaar 2011.

In 2013 heeft de Rekenkamer rapport uitgebracht over de mate waarin het jaarverslag 2011 inzicht gaf in de beleidsrealisatie. In het onderzoek lag het accent met name op de oorzaken waarom de beleidsinformatie in het jaarverslag onvoldoende was. Een belangrijke oorzaak betrof de kwaliteit van de beleidsbegroting. In genoemd rapport heeft de Rekenkamer aanbevelingen gedaan aan alle ministeries. Deze aanbevelingen moesten leiden tot verbetering van het proces van totstandkoming van hun aandeel in het jaarverslag.

In 2014 is de Rekenkamer nagegaan in hoeverre de aanbevelingen zijn opgevolgd en of het jaarverslag 2012 is verbeterd ten opzichte van het jaarverslag 2011. In november 2014 heeft de Rekenkamer het conceptrapport voor hoor- en wederhoor aan de Secretarissen generaal van de ministeries aangeboden.

In april 2015 is het definitief rapport aan de Staten aangeboden.

Bouw sociale huurwoningen

In 2013 is het onderzoek naar de bouw van sociale huurwoningen uitgevoerd.

De centrale vraag van het onderzoek luidde: 'Wat waren de knelpunten met betrekking tot de bouw van sociale huurwoningen in de periode 2008 - 2012?'

Op grond van de uitkomsten van het onderzoek onderkende de Rekenkamer de volgende vijf (5) knelpunten:

1. de overheid beschikt niet over betrouwbare informatie betreffende de omvang van het maatschappelijk probleem (onvoldoende sociale huurwoningen beschikbaar);
2. er bestaat geen individuele huursubsidieregeling voor alle sociale huurwoningen;
3. de overheid heeft geen duidelijk en concreet beleid ontwikkeld betreffende de bouw van sociale huurwoningen;
4. de overheid heeft geen duidelijke afspraken met de Fundashon Kas Popular over de bouw van sociale huurwoningen;
5. er bestaat geen financieringsregeling voor de bouw van sociale huurwoningen.

Het rapport is op 17 april 2014 aan de Staten aangeboden.

Fundashon Sedreko

In 2012 is een onderzoek opgestart bij Fundashon SEDREKO, gericht op haar functioneren en het samenspel met de verantwoordelijke ministerie.

Eind 2013 was dit onderzoek nog niet afgerond. In 2014 is een mededeling gestuurd naar de betreffende organisatie en aan de minister inzake belangrijke organisatorische aanpassingen die naar de mening van de Rekenkamer noodzakelijk zijn.

Randvoorwaarden uitvoering milieubeleid

Een groter bewustzijn en begrip van de milieuproblematiek in de afgelopen jaren, hebben er toe geleid dat overheden wereldwijd meer aandacht besteden aan het milieu. Gezien deze ontwikkelingen, heeft de Rekenkamer het noodzakelijk geacht om, in haar eerste onderzoek op het gebied van milieu, na te gaan in hoeverre de overheid voldoet aan de randvoorwaarden voor het uitvoeren van milieubeleid.

In 2012 heeft het ministerie van Gezondheid Milieu en Natuur een beleidsnotitie opgesteld voor haar uitvoeringsorganisatie Milieu- en Natuurbeheer waarin is aangegeven welke randvoorwaarden ingevuld moeten zijn om milieubeleid uit te kunnen

voeren. Deze randvoorwaarden liggen op de gebieden organisatie, personeel, wetgeving en materieel. De Rekenkamer is in 2014 nagegaan in hoeverre de overheid voldoet aan deze randvoorwaarden en dus in staat is om milieubeleid uit te kunnen voeren.

De resultaten van dit onderzoek zullen in 2015 worden gepubliceerd.

Preventieve gezondheidszorg

In 2011 heeft het ministerie van GMN het 'Integrale Preventiebeidsplan 2011-2015' (hierna preventiebeidsplan) opgesteld waarin een aantal geprioriteerde preventie-activiteiten zijn opgenomen die in 2011 en 2012 gerealiseerd moesten zijn.

De Raad van Ministers heeft het preventiebeidsplan in maart 2011 goedgekeurd. Het preventiebeidsplan geeft het kader aan voor de ontwikkeling, planning, financiering, uitvoering, monitoring en evaluatie van preventie-activiteiten in de aangegeven periode.

In het preventiebeidsplan behoorde tevens de opzet van een preventie-unit opgenomen te worden die de uitvoering van preventie-activiteiten centraal zou moeten coördineren.

De Rekenkamer is in het onderzoek nagegaan of de geprioriteerde preventie-activiteiten zodanig zijn beheerd dat zij tijdig konden worden gerealiseerd. Onder meer is nagegaan of het implementatieplan, waaronder een oprichtingsplan voor een preventie-unit, is opgesteld en of de preventie-unit is opgericht. Ook is de Rekenkamer nagegaan of de activiteiten tijdig zijn uitgevoerd, en indien dit niet het geval was, wat de oorzaken daarvan zijn geweest.

Het onderzoek wordt in 2015 afgerond en de resultaten worden ook in dat jaar gepubliceerd.

Toezicht op naleving leerplicht

Met de invoering van de leerplicht in 1991 werd verwacht dat het beter mogelijk zou zijn geweest om het schoolverzuim en het voortijdig schoolverlaten tegen te gaan. Er zijn echter diverse signalen waaruit blijkt dat het schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten onder jongeren nog hoog is. Het bovenstaande impliceert dat ondanks de invoering van de leerplicht, toch veel jongeren de school verzuimen en/of voortijdig de school verlaten.

Het object van onderzoek is het ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Sport en Cultuur en met name de Uitvoeringsorganisatie Onderwijs en Wetenschap. De centrale vraag van dit onderzoek is of de overheid erop toeziet dat jongeren die leerplichtig zijn, ingeschreven zijn op een school en de voor hen bestemde lessen bijwonen.

Het in 2014 aangevangen onderzoek wordt in 2015 voortgezet en de resultaten zullen ook in dat jaar gepubliceerd worden.

Brandveiligheid op scholen

Een belangrijk deel van de bevolking is leerplichtig of in principe schoolgaand en een groot aantal kinderen en volwassenen loopt derhalve een veiligheidsrisico als scholen de brandveiligheidsrisico's onvoldoende beheersen.

In het onderzoek is de Rekenkamer nagegaan in hoeverre de overheid de brandveiligheid op de scholen garandeert. Als onderdeel van het onderzoek is een veldonderzoek bij diverse scholen uitgevoerd waarbij de staat van de brandveiligheid in kaart is gebracht. Het onderzoek is vanwege andere prioriteiten enige tijd stopgezet en eind 2014 weer opgepakt.

In 2015 zullen de resultaten van het onderzoek worden gepubliceerd.

Aqualectra Kwaliteit drinkwater

Door de veel voorkomende klachten in de media inzake de kwaliteit van het drinkwater is besloten een onderzoek hiernaar in te stellen. Een niet gedegen kwaliteit van het drinkwater kan mogelijk gezondheidsproblemen veroorzaken met financiële gevolgen voor de Regering.

Een van de wettelijke vereisten ter waarborging van de kwaliteit van het drinkwater is dat de Minister van Volksgezondheid (Minister van Gezondheid Milieu en Natuur) een laboratorium dient aan te wijzen dat belast wordt met de uitvoering van controletesten op de kwaliteit van het drinkwater. Daarnaast dient het laboratorium te beschikken over een kwaliteitsborgingsysteem, dat minimaal gebaseerd is op de ISO-norm 17025. Het Analytisch Diagnostisch Centrum (ADC) is het aangewezen laboratorium voor de uitvoering van de kwaliteitscontrole.

Eind 2013 zijn er voorbereidende werkzaamheden getroffen om een onderzoek in te stellen naar de kwaliteit van het drinkwater op Curaçao. Dit onderzoek is in 2014 stopgezet nadat de Nederlandse Raad voor Accreditatie controle heeft uitgevoerd op de kwaliteit van het drinkwater. De ADC heeft als resultaat hiervan een ISO-17025 accreditatie verlengd gekregen voor de vijfde keer op een rij.

Aqualectra heeft in de media te kennen gegeven dat zij bekend is met de klachten over bruin water. In 2015 heeft Aqualectra een plan gepresenteerd om het probleem van bruin water structureel op te lossen. Dit onderzoek is derhalve gestaakt.

Fundashon Kuido pa Ambulans

Verantwoorde ambulancezorg moet levensbedreigende situaties van patiënten zoveel mogelijk voorkomen en beperken. Het niet verantwoord uitvoeren van ambulancezorg kan gevolgen met zich meebrengen. Aan de hand van de verstrekte subsidie en vergoeding van de tarieven door de SVB heeft de overheid er financieel belang bij, dat de zorg op een verantwoorde wijze wordt uitgevoerd.

De voorbereidende werkzaamheden om het onderzoek te starten zijn getroffen in 2014. De onderzoekswerkzaamheden zullen in 2015 worden voortgezet en de resultaten zullen ook in 2015 worden gepubliceerd.

Curoil

In 2012 is door de Rekenkamer besloten om in te gaan op een verzoek van de Staten, om bij CUROIL N.V. een onderzoek in te stellen gericht op de financiële positie van deze entiteit, het beleid en de mechanismen inzake tariefsaanpassingen, de correctheid van deze aanpassingen en de oorzaken van een kennelijk continu tekort aan gascilinders.

In het jaar 2014 heeft de Algemene Rekenkamer een diepgaand onderzoek verricht bij Curoil N.V. (verder Curoil) naar:

- de financiële positie van Curoil en de oorzaken die van invloed zijn op deze financiële positie;
- het beleid en de mechanismen die gehanteerd worden voor de tariefaanpassing voor benzine en diesel en de toepassing van het mechanisme;

- het tekort aan gascilinders.

Daarnaast heeft de Rekenkamer het verantwoordingsgedrag van Curoil beoordeeld. Daarbij is nagegaan of de jaarrekeningen tijdig zijn aangeboden aan de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) en of de Raad van Commissarissen en de AvA de jaarrekeningen tijdig hebben vastgesteld.

Uit dit onderzoek is gebleken dat de jaarrekeningen van Curoil over de jaren 2008 tot en met 2013 op twee (2) na, te laat zijn aangeboden aan de AvA. Tot het moment dat door de Rekenkamer was gerapporteerd waren niet alle jaarrekeningen door de AvA vastgesteld.

De financiële positie van Curoil over de jaren 2009 tot en met 2011 bleek niet positief te zijn. De verslechterde liquiditeitspositie was te wijten aan enkele oorzaken. Deze betreffen:

- de voorfinanciering van de verkoop aan Aqualectra, aangezien Aqualectra niet tijdig betaalde;
- het niet tijdig aanpassen van de verkoopprijzen van de gereguleerde producten in de jaren 2007 tot en met 2011 door de overheid op basis van de nieuwe richtlijnen voor de regulering van brandstofprijzen;

Nadat de tarief-regulering in juli 2011 werd toegepast, werd een positieve verandering merkbaar in de financiële positie van Curoil. Daarnaast is Curoil zich gaan richten op de internationale markten en zijn door Curoil efficiëncymaatregelen genomen, waardoor positieve resultaten zijn geboekt.

Voor wat betreft het mechanisme voor tariefaanpassing constateerde de Rekenkamer dat deze conform de richtlijnen plaatsvindt.

Het tekort aan gascilinders is ook onderzocht.

Geconstateerd is dat dit tekort veroorzaakt is door het tekort van Curoil aan financiële middelen, waardoor Curoil niet kon investeren in opslagtanks, betere gasdistributie, vernieuwing en uitbreiding apparatuur en wagenpark en om meer cilinders aan te schaffen. Door het tekort aan gascilinders is een zwarte markt hierin ontstaan.

Dit onderzoek was ultimo 2014 nog niet afgerond. Het definitief rapport is in 2015 aan de Staten aangeboden.

Formatie en bemensing van het overheidsapparaat

Het voornemen van de Rekenkamer om in de verslagperiode overheidsbreed de stand van zaken voor wat betreft de formatie en bemensing van het overheidsapparaat in kaart te brengen, is niet geconcretiseerd.

Door de overheid dienen nogal teveel zaken op orde te worden gesteld om betrouwbare informatie ten behoeve van het hier bedoelde onderzoek te kunnen garanderen.

Dit onderzoek is on hold gezet. Planning is om het in het laatste kwartaal van 2015 op te pakken.

5.4 Lopende onderzoeken die in 2015 zullen worden afgerond

Onderstaand overzicht geeft de lopende onderzoeken weer bij de Rekenkamer die in 2015 zullen worden afgerond.

Tabel 1: **Lopende onderzoeken in 2014**

	Doelmatigheids- onderzoek	Rechtmatigheids- onderzoek	Combinatie
Jaarrekening 2013		x	
Solidariteitsfonds 2010		x	
Inventarisatie Entiteiten		x	
Randvoorwaarden uitvoering milieubeleid	x		
Preventieve gezondheidszorg	x		
Toezicht op naleving leerplicht	x		
Brandveiligheid op scholen	x		
Fundashon Kuido pa Ambulans	x		
Formatie en bemensing van het Overheidsapparaat	x		

5.5 Voorbereidende werkzaamheden voor onderzoeken

In 2014 zijn voorbereidingen getroffen voor de instelling van de volgende onderzoeken:

Tabel 2: **Onderzoeken in voorbereiding**

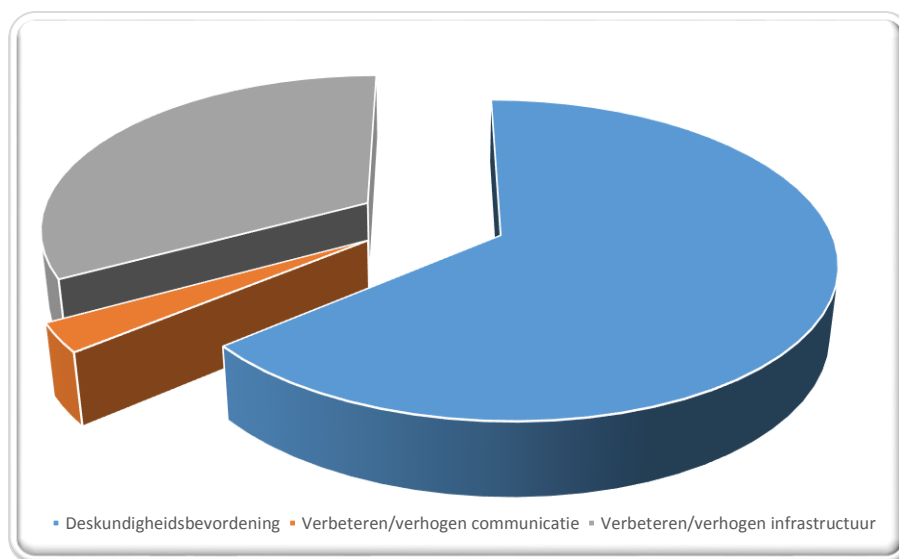
	Doelmatigheids- onderzoek	Rechtmatigheids- onderzoek	Combinatie	Rapportage
School Transport	x			2016
Bejaardenzorg	x			2016
Investerings door Ministerie van Justitie		x		2015
Jaarrekening van 2014		x		2015
Herkomst en bestedingen van het Criminaliteitsfonds		x		2015
Mandaatregister ex artikel 40 van de Landsverordening Comptabiliteit Curaçao		x		2015
Mutatieverwerking in de personeels- en salarisadministratie 2014		x		2015
Uitvoering van het Landsbesluit inzake verkoop van het recht van erfpacht op de percelen met het daarop gebouwde hotelgebouw (Rif Resort)			x	2015
Lekverlies (Aqualectra)			x	2015
Vervolgonderzoek geconstateerde onvolkomenheden bij Curaçao Parking Authority		x		2015

5.6 Project Versterken Algemene Rekenkamer Curaçao

Zoals reeds aangegeven in paragraaf 5.1 zijn de jaren 2012 tot en met 2014 gekenmerkt door activiteiten die zijn ondernomen op het gebied van verbetering en versterking van de Rekenkamerorganisatie.

Naast forse investeringen in deskundigheidsbevordering van de medewerkers is ook geïnvesteerd in andere organisatorische aspecten zoals herkenbaarheid van de organisatie (verhogen cq. verbetering van communicatie) en de toegankelijkheid van informatie zowel voor de medewerkers als voor derden (verhogen cq. verbetering van infrastructuur).

Onderstaand volgt een schema van de verdeling van de door USONA verstrekte middelen in dit kader.

Met betrekking tot deskundigheidsbevordering zijn in 2014 de volgende trainingen verzorgd op de volgende gebieden:

- doelmatigheidsonderzoek;
- rechtmatigheidsonderzoek
- vergaren van bewijsstukken;
- fraudedetectie;
- Excel;

- Word;
- presentatievaardigheden;
- interviewvaardigheden; en
- schrijf- en rapportagevaardigheden.

Op het gebied van infrastructuur en de interne organisatie zijn programma's met betrekking tot een bestuurlijk informatiesysteem en een document managementsysteem opgezet en ook laptops aangeschaft.

5.7 Overige werkzaamheden

5.7.1 Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten

De Algemene Rekenkamer heeft in oktober 2012 aan de Staten haar bevindingen gerapporteerd inzake haar verzoek om bij de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten (CBCS) een onderzoek in te stellen naar bepaalde aspecten verband houdende met het functioneren van deze instelling. In februari 2014 is de Rekenkamer door de Staten uitgenodigd om tijdens een zitting van Centrale Commissie toelichting te geven op het rapport.

5.7.2 PEFA Seminar

De secretaris tezamen met de sectorleider belast met het onderzoek van de jaarrekeningen van het Land hebben op 1 en 2 april 2014 te Sint Maarten een PEFA seminar bijgewoond (georganiseerd door de SOAB). Zowel afgevaardigden van het Ministerie van Financiën Curaçao als dat van Sint Maarten waren ook aanwezig tijdens de besprekingen. Er was sprake van een vruchtbare bijeenkomst.

5.7.3 Bijdrage PEFA-score 2014

Voor het meten van de kwaliteit van het financieel beheer wordt door het CFT een instrument gehanteerd, genaamd het PEFA. (Public Expenditure and Financial Accountability).

Op zich vormt het gebruik van dit instrument een self-assesment. Evenals de voorgaande jaren heeft de Rekenkamer in 2014 haar bijdrage hiertoe geleverd.

Of het financieel toezicht na 10 oktober 2015 wordt opgeheven is niet alleen afhankelijk van het voldoen aan de financiële normen voor de begroting. Het financieel beheer dient in deze ook op orde te zijn. De uitkomsten van de vierde meting (uitgebracht in maart 2015) is opgenomen in paragraaf 5.2.3.

5.7.4 Presentatie Statenleden

Op 17 en 18 september 2014 heeft de Rekenkamer samen met de SOAB een presentatie voor de Staten verzorgd inzake de inhoud, rollen en verantwoordelijkheden ten aanzien van de begroting en de jaarrekening.

De opkomst was hoog en de deelnemers hebben actief deelgenomen aan de discussies en het uitwerken van een aantal casussen.

Gesproken kan worden van een geslaagde interactieve presentatie .

6 HUISVESTING

Ondanks de intensieve zoektocht naar betere en representatieve huisvesting voor de Rekenkamer, dient aangegeven te worden dat dit in 2014 niet gelukt is. Desondanks blijft de Rekenkamer pogingen ondernemen om tot een andere huisvesting te komen.

De Rekenkamer heeft in augustus 2014 aan de Minister van Algemene Zaken kenbaar gemaakt dat de Rekenkamer, gezien haar bijzondere plaats in het staatsbestel, niet in de centrale huisvesting van overheidsdiensten gehuisvest dient te worden. Dit heeft voornamelijk te maken met aspecten van onpartijdigheid en onafhankelijkheid van haar functioneren.

Tevens is het standpunt kenbaar gemaakt aan de door de Overheid terzake ingestelde commissie.

De Rekenkamer heeft op haar brief geen reactie gekregen.

7 INTERNATIONALE CONTACTEN

7.1 Algemeen

De Rekenkamer is er zich van bewust dat samenwerken met de verschillende internationale organisaties van belang is voor de eigen organisatie.

7.2 EUROSAI

In juni 2014 is het IX EUROSAI (European Supreme Audit Institution) congres gehouden in Nederland.

De Rekenkamer werd door de Nederlandse Rekenkamer uitgenodigd tot bijwoning van dit congres mede in het licht van de viering van haar 200-jarig bestaan.

Het congres kenmerkte zich door de bijzonderheid, dat er weinig plenaire sessies (seminars) waren, maar juist meer interactieve sessies (workshops), waarbij verschillende thema's werden gepresenteerd.

Elke thema omvatte een verscheidenheid aan workshops, waaruit de deelnemer een keuze kon maken.

De thema's, welke aan bod kwamen waren:

- Innovation and leadership of SAI's (Supreme Audit Institutions) in the twenty-first century.
- Predicting integrity incidents: how assessment of organisational culture and boardroom behavior can make oversight more farsighted.
- About Young EUROSAI (YES).
- Map together the corruption risks of the public sector.

Enkele zeer belangrijke workshops waren: "Managing ethics within supreme audit institutions; Radical transparency: open data & open spending; Involving citizens: new media; Public private partnerships: audit challenges and findings; Highlights of paperless auditing; How ISSAI- proof is your SAI? ISSAI Compliance Assessment Tools; SAI's and sustainability- maximising our impact; The increasing relevance of SAIs in the 21st

century; How is your SAI performing? An introduction to SAI Performance Measurement Framework”.

Het congres werd door een collegelid, de secretaris en een sectorleider bijgewoond.

7.3 OLACEFS

Als gevolg van de ontmanteling van de Nederlandse Antillen, maakte de Algemene Rekenkamer Curaçao nog geen deel uit van de OLACEFS (Organización Latinoamericana y del Caribe de Entidades Fiscalizadoras Superiores).

Tijdens het bezoek van de voorzitter van deze organisatie aan Curaçao zijn de voorbereidingen getroffen om de Algemene Rekenkamer Curaçao als volwaardig lid toe te laten.

In november 2014 hebben de voorzitter en de secretaris op uitgenodiging van de organisatie een vergadering van OLACEFS te Perú bijgewoond. Bij die gelegenheid is aan de Rekenkamer het certificaat uitgereikt van de formele toelating van de Algemene Rekenkamer Curaçao als lid van de OLACEFS.

7.4 Samenwerking met andere Rekenkamers (binnen het Koninkrijk)

De samenwerking met de Algemene Rekenkamer van Sint Maarten is in 2014 voortgezet.

Tijdens het verblijf in Nederland (EUROSAI-congres) zijn er buiten de congresactiviteiten om gesprekken gevoerd met betrekking tot samenwerking met Sint Maarten en Nederland.

Gesprekken werden gevoerd met enkele collegeleden en de secretaris van de Nederlandse Rekenkamer.

8 VOORUITBLIK 2015

8.1 Algemeen

Onderstaand geeft de Rekenkamer haar voornemens weer voor het jaar 2015.

De Rekenkamer heeft de volgende beleidsvelden gedefinieerd te weten:

- productie;
- kwaliteit;
- samenwerking andere Rekenkamers;
- externe relaties;
- ondersteunende processen;
- beheersprocessen.

De kernwerkzaamheden van de Algemene Rekenkamer Curaçao betreffen het instellen van onderzoeken waardoor het beleidsveld 'Productie' en 'Kwaliteit' als de belangrijkste beleidsvelden worden beschouwd. Belangrijk zijn de te produceren kwantitatieve aantallen, maar even belangrijk is het aspect kwaliteit van zowel het proces van onderzoek als van de uiteindelijke onderzoeksrapporten.

De Rekenkamer zal aandacht besteden aan de externe relaties en voornamelijk met de externe internationale organisaties OLACEFS en CAROSAI (Caribbean Organization of Supreme Audit Institutions).

Verdere optimalisering van de management informatievoorziening is noodzakelijk ter waarborging van de tijdige afronding van onderzoeken en het verschaffen van de benodigde informatie om tijdig te kunnen bijsturen.

Om de beleidsvelden 'Productie' en 'Kwaliteit' te kunnen optimaliseren is het enerzijds noodzakelijk om de externe relaties en de veranderingen daarin te monitoren en is anderzijds een optimale ondersteuning en beheersing nodig.

8.2 Kwaliteit en kwantiteitsbewaking van de producten

De Rekenkamer zal in het jaar 2015 alsnog enige cursussen voor de medewerkers laten verzorgen. De aandacht zal gefocused worden op het verhogen en instandhouden van de kwaliteit van het functioneren van de medewerkers.

Voornamelijk wordt gedacht aan een cursus met betrekking tot het uitvoeren van doelmatigheidsonderzoeken. De verkregen theoretische kennis zal verder in praktijk worden gebracht. Hierdoor zal er een verhoging plaatsvinden van de productiviteit.

Een accountant zal in de functie van kwaliteitsbewaker van de producten van de Rekenkamer worden ingezet.

8.3 Kwaliteit van de Rekenkamer

De Rekenkamer streeft ernaar om haar organisatie ISSAI (International Standards of Supreme Audit Institutions)-proof te maken.

Verder zal de Rekenkamer rekening houden met de sustainability van het USONA-project met betrekking tot de gevolgde trainingen door het personeel.

In 2015 zal met een verdere professionaliseringstraject voor het personeel worden aangevangen.

8.4 Verbetertraject communicatie

De Rekenkamer heeft het voornemen om de communicatie zowel met de Staten van Curaçao als met de bevolking te intensiveren. De gedachte is om de Rekenkamerorganisatie meer voor het voetlicht te brengen op het eiland.

Met name wordt gedacht aan het presenteren van de rapporten aan de Staten en de pers zodra deze afgerond zijn.

In 2015 zal de Rekenkamer slechts de uit te brengen persberichten laten vertalen in het Papiaments, dit in verband met kostenbesparing.

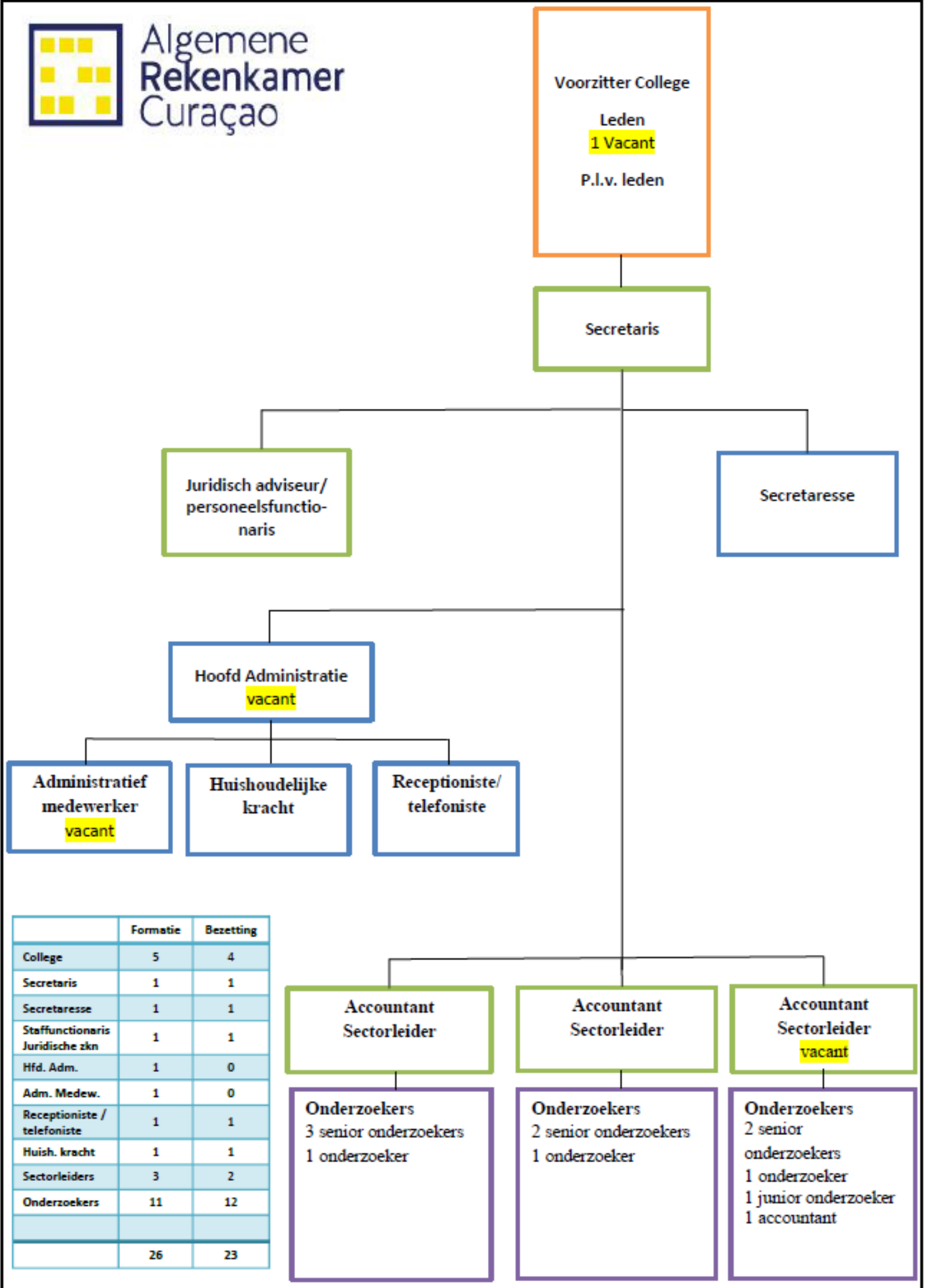
8.5 Samenwerking met Aruba, Sint Maarten en Nederland

De Rekenkamer zal de samenwerking met de rekenkamers intensiveren in 2015. Aandacht zal worden besteed aan gezamenlijk opgezette opleidingen.

*****|*****

Algemene
Rekenkamer
Curaçao

	Formatie	Bezetting
College	5	4
Secretaris	1	1
Secretaresse	1	1
Staffunctionaris Juridische zkn	1	1
Hfd. Adm.	1	0
Adm. Medew.	1	0
Receptioniste / telefoniste	1	1
Huish. kracht	1	1
Sectorleiders	3	2
Onderzoekers	11	12
	26	23